

Pripravili: Urška Slapšak in Neža Repanšek

Naslov: POZITIVNI UČINKI MEDNARODNEGA SODELOVANJA POKLICNIH IN STROKOVNIH SREDNJIH ŠOL V 9 EVROPSKIH DRŽAVAH

Mednarodna mobilnost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju v okviru programa Erasmus + je v Sloveniji izredno pomembna, zlasti ker ni drugih (nacionalnih ali mednarodnih) virov za tovrstno mednarodno aktivnost. Na srečo se sredstva EU vsako leto povečujejo, kar je linearno tudi z rastjo zanimanja za mobilnosti. V programe mednarodne mobilnosti se vključuje že 97% srednjih šol iz vseh slovenskih regij. V okviru programa Erasmus+ je bilo od leta 2014, v programe mobilnosti dijakov in osebja v PIU, vključenih več kot 7.500 posameznikov (Klemenčič 2017).

Zaradi izrazito počasnega vpeljevanja nacionalnih reform na področju šolstva, nekatere šole iščejo rešitev v internacionalizaciji, ki pa ne prinaša le trenutnih rešitev, temveč so učinki trajni tako na ravni posameznika kot tudi na ravni organizacije (Sentočnik 2013, Klemenčič 2018).

V obdobju 2017-2018 smo v sodelovanju z Avstrijskim inštitutom za poklicno izobraževanja (*ÖIBF*) izvedli mednarodno primerjalno študijo, v kateri smo analizirali učinke programa Erasmus+ na srednje poklicne in strokovne šole, tako v mednarodnem, kot nacionalnem kontekstu. Študija je zaobjela 9 držav – Avstrijo, Estonijo, Finsko, Madžarsko, Islandijo, Nizozemsko, Norveško, Slovenijo in Švedsko. V slovensko analizo je bilo vključenih 3800 udeležencev mednarodnih mobilnosti (dijakov in osebja).

V prispevku bomo predstavili analizo vprašalnikov 3800 udeležencev mobilnosti, ki so bili na mobilnosti v letih od 2014 do 2018. Vprašalnike udeleženci mobilnosti izpolnijo po vrnitvi iz tujine. Analiza učinkov je bila izvedena na osnovi modela MIA-Q (Löffler in drugi 2018), ki v analizo vključuje 6 raziskovalnih dimenzij: kompetence, zaposljivost, inovativnost, evropsko državljanstvo, profesionalni razvoj in sistemske izboljšave. Indikatorji znotraj posamezne dimenzije so vsebovali primerljiva vprašanja za dijake in osebje – rezultate analize posameznih indikatorjev smo aplicirali na raven posameznih dimenzij ter na program kot celoto. Respondenti so posamezne indikatorje vrednotili na 5-stopenjski lestvici, pri čemer je bila višja vrednost kazalnik večjega strinjanja. Pri analizi rezultatov v obeh kategorijah (dijaki in osebje) smo upoštevali naslednje spremenljivke: starost, spol ter trajanje mobilnosti.

Rezultati raziskave odražajo samooceno udeležencev, ki je še posebej relevantna zaradi velikega števila respondentov. V prispevku avtorici umestita analizo odgovorov individualnih respondentov z vidika 6 dimenzij v kontekst pozitivnih učinkov mednarodne mobilnosti. Gre za prvo tovrstno analizo, ki se specifično dotakne področja poklicnih in strokovnih srednjih šol. Prispevek predstavlja doprinos k obstoječim raziskavam učinkov mednarodne mobilnosti dijakov na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, saj poleg učinka na zaposljivost, kompetence in profesionalni razvoj (Sentočnik, 2013) vključuje tudi analizo učinkov na inovativnost in evropsko državljanstvo. Predstavili bomo rezultate raziskave v devetih sodelujočih državah (Avstriji, Estoniji, Finski, Madžarski, Islandiji, na Nizozemskem, Norveški, Sloveniji in Švedski).

Ključne besede: poklicno in strokovno izobraževanje, učinki, inovativnost, evropsko državljanstvo, profesionalni razvoj

Literatura

Kluge, J., Schnabl, A. 2019. *The economic effects of Erasmus+ on the Slovenian economy*. Institut für Höhere Studien – Institute for Advanced Studies (IHS)

Quality and competitiveness - International activities of vocational education and training staff and the effects of these activities on their vocational institution. Dostopno na: https://www.ooph.fi/download/195100_Faktaa1B_2018.pdf (29. 4. 2019)

Skills panorama Slovenija. CEDEFOP, 2019. Dostopno na: <https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/countries/slovenia> (29. 4. 2019)

Skills, qualifications and jobs in the EU: the making of a perfect match? Dostopno na: http://www.cedefop.europa.eu/files/3072_en.pdf (29. 4. 2019)

Life skills for Europe. 2019. Dostopno na <https://eaea.org/project/life-skills-for-europe-lse/?pid=10618> (29. 4. 2019)

Poročilo komisije evropskemu parlamentu, svetu, evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in odboru regij. Vmesna ocena programa Erasmus+ (2014–2020). Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=COM:2018:50:FIN&from=SL> (29. 4. 2019)

Klemenčič, E. (2017). *Vmesno nacionalno poročilo o implementaciji in učinkih programa Erasmus+*. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/SMEU/E_nacionalno_porocilo_izobrazevanje.pdf (29. 4. 2019)

Löffler, R. in drugi. 2019. *Scientific Monitoring „Applied Methods of Impact Assessment Final report TCA Showing and Identifying Impact of Erasmus+ on EU and National Level, Part I*. Wien: öibf.

CIMO. 2014. *Hidden Competences. Facts and Figures*. Dostopno na: http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/32427_Faktaa_1_2014_Hidden_Competences.pdf (29. 4. 2019)

Sentočnik, S. 2013. *Študija učinkov programa Vseživljenjsko učenje na osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje z vidika nacionalnih prioritet*. Dostopno na: https://www.cmepius.si/wp-content/uploads/2014/02/Evalvacija_Sentocnik_os_ss.pdf (29. 4. 2019)

Grigić, B. 2017. *Prepoznavanje učinkov mednarodne mobilnosti – mladi in delodajalci govorijo isti jezik*. HRM Strokovna revija za področje razvoja organizacij in vodenja ljudi pri delu, št. 11, str. 50 – 54.